

OMICRON
COVID-19
VARIANT

از سویه جدید کووید چه می‌دانیم؟

کرونا آپدیت جدید داد، واکسن‌ها را به‌روز کنید

که در این شلوغی‌ها و بمباران‌های خبری، گزارشی دست‌وپا کنیم هم به منظور اطلاع عموم و هم برای اقدام مسئولان. برای اینکه مردم بدانند کرونا تمام نشده و حتی حداقلی هم که شده، نکات بهداشتی و ایمنی را رعایت کنند و واکسن بزنند و... و هم برای اینکه مسئولان آستین بالا بزنند و به دنبال راه‌های جدیدتر ایجاد ایمنی بین مردم باشند. اول خرید واکسن و داروهای جدید و اترگذار بر سویه‌های تازه و نیز برنامه‌ریزی برای تولید انبوه و سریع آنها. این‌طور هم البته شاید نتوان تضمینی برای پایان دادن به جولان کرونا داد، اما می‌توان ادعا کرد مسیر این جدال تا نقطه پایان، کوتاه‌تر خواهد شد.

اینکه کرونا نفس‌های آخر خودش را می‌کشد و بالاخره انسان، با میلیون‌ها تلفات و میلیاردها ضرر اقتصادی و... توانست پشت کرونا را به خاک بمالد و پیروز این جنگ وحشتناک باشد، اما خب چاره چیست که هنوز تا آن روز و آن گزارش و آن خوشحالی فاصله‌ای هست و کم و زیاد آن هم مشخص نیست. همین یکی دو روز گذشته، دوباره در آمریکا و انگلیس و چند کشور دیگر که مدت‌هاست مبدأ جهش‌های جدیدی از کرونا ویروس و سویه‌هایمکرون هستند، زرسویه جدیدی رویوت‌شد، کمی‌نگران‌کننده، کمی‌وحشی‌تر از زرسویه‌های‌اخیر و البته توانمند در دور زدن ایمنی ایجادشده توسط واکسن‌ها. این نگرانی آنقدری بود

اما کنی را می‌بینیم که مواد ضد عفونی‌کننده و بهداشتی برای مردم تدارک دیده باشند و کلاه‌چیزی که برای کنترل کرونا روزگاری از واجبات بود را کمتر می‌بینیم و این کمتر دیدن‌ها، اگر روی خوشی دارد که دارد و خبر از برگشت زندگی مردم به شرایط عادی می‌دهد، یک رنگ خطر جدی را هم به صدا درمی‌آورد و آن هم اینکه هنوز به نقطه پایان کرونا نرسیده‌ایم و مادامی که به این نقطه نرسیدیم، هر لحظه می‌تواند یکی از همین سویه‌ها و جهش‌هایی که روزبه‌روز عدد به انتهای نام و نشان‌شان اضافه می‌شود، ما را به دو سال و اندی پیش برگرداند و همان بلبشو و بحران دوباره تکرار شود. دوست داشتیم از روی خوش ماجرا بنویسم و

ابوالقاسم ر حمانی

دبیر گروه جامعه

آنقدر اتفاق پشت اتفاق و درگیری پشت درگیری و سوژه پشت سوژه آمد و رفت که دیگر از همراه همیشگی این دو سال و اندی زندگی‌مان یعنی کرونا، تقریباً غافل شدیم. کمتر مردمی را در خیابان‌های بینیم که ماسک روی صورت داشته باشند، کمتر مردمی را می‌بینیم که از حضور در تجمعات پرهیز کنند، کمتر اداره و

مشخصات سویه جدید

آژانس امنیت بهداشتی بریتانیا اعلام کرد سویه جدید امیکرون با نام BA.۴، به‌سرعت در ایالات متحده آمریکا در حال شیوع بوده و اکنون نیز تأیید شده است که این سویه در بریتانیا رو به گسترش است. براساس مطلب منتشرشده از سوی آژانس امنیت بهداشتی بریتانیا (UKHSA) ۲۴ مرداد، ۳۳ درصد از نمونه‌های مثبت مبتلایان به ویروس کرونا در بریتانیا، از نوع سویه BA.۴ هستند. با این حال سازمان جهانی بهداشت WHO خاطرنشان می‌کند افزایش و کاهش روند انتشار سویه‌های جدید نشان می‌دهد که رعایت پروتکل‌های بهداشتی به مقابله با ویروس کرونا کمک می‌کند.

وضعیت شیوع کرونا در ایران

براساس اعلام مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، از ۲۹ تا ۳۰ شهریورماه ۱۴۰۱ و مطابق با معیارهای قطعی تشخیصی، ۸۱۱ بیمار جدید مبتلا به کووید-۱۹ در کشور شناسایی و ۱۵۵ نفر از آنها بستری شدند. مجموع بیماران کووید-۱۹ در کشور به ۷ میلیون و ۵۴۵ هزار و ۳۵۱ نفر رسید. متأسفانه در طول این ۲۴ ساعت، ۱۴ بیمار مبتلا به کووید-۱۹ در کشور جان خود را از دست دادند و مجموع جان‌باختگان این بیماری، به ۱۴۴ هزار و ۳۵۸ نفر رسید. خوشبختانه تاکنون ۷ میلیون و ۳۲۲ هزار و ۳۸۳ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. ۲۲۸ نفر از مبتلایان به کووید-۱۹ در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌ها تحت مراقبت قرار دارند. تاکنون ۵۴ میلیون و ۲۴ هزار و ۴۲۷ آزمایش تشخیص کووید-۱۹ در کشور انجام شده است و همچنین ۶۵ میلیون و ۷۱ هزار و ۲۱۰ نفر دز اول، ۵۸ میلیون و ۴۶۸ هزار و ۷۱ نفر دز دوم و ۳۱ میلیون و ۱۶۶ هزار و ۹۸۵ نفر دز سوم و بالاتر واکسن کرونا را تزریق کرده‌اند. مجموع واکسن‌های تزریق شده در کشور به ۱۵۴ میلیون و ۷۰۶ هزار و ۲۶۶ دز رسیده است. در حال حاضر هیچ شهرستانی در وضعیت قرمز نیست. همچنین ۲۰ شهرستان در وضعیت نارنجی، ۲۵۷ شهرستان در وضعیت زرد و ۱۷۱ شهرستان در وضعیت آبی قرار دارند.

راه نجات از سویه‌های جدید، تولید واکسن‌ها و داروهای ارتقایافته

رئیس مرکز ویروس‌شناسی بیمارستان مسیح دانشوری در ارتباط با راه‌افزار از درگیرشدن با یک همه‌گیری جدید با کرونا گفت: «در این شرایط وقتی به‌طور کلی و با بالا به پایین نگاه می‌کنیم این به اثبات می‌رسد که واقعا وقت آن است که واکسن‌های آپدیت شده و ارتقایافته را به دست بیاوریم همان‌طور که دو شرکت فایزر و مدرنا دارند و اصرار بر این است که درهای بوستر را حتماً از واکسن‌های ارتقایافته بزنیم که این اتفاق در آمریکا رخ داده و واکسن دوطرفیتی جدید که بر علیه سویه‌های جدید است در بازار می‌آید و سایر کشورها هم باید این کار بکنند و ایران هم باید این کار را بکند و به‌صورت جهانی سایر شرکت‌های واکسن‌سازی باید واکسن‌های خود را ارتقا دهند. این از واجبات است و وقتی می‌بینیم واریانتهای همچون این واریانت آنتی‌بادی‌ها را غیرموثر می‌کند این را دارد گوشزد می‌کند که باید دنبال توسعه دادن داروهای ویروسی دیگر هم در کنار واکسن‌های جدید باشیم. به سازمان بهداشت جهانی هم اشاره می‌کنم که گفته بود چشم‌اندازی را از انتهای کرونا می‌بینم. این جمله دقیقاً این بود که نوری را در ته تونل می‌بینیم که احتمالاً کرونا خاتمه‌یابد. این درست است اما سازمان بهداشت جهانی نگفته‌الان به انتهای کرونا رسیدیم. پیش‌شرط‌هایی در این زمینه گذاشته که شامل این بود که باید حداقل ۷۰ درصد جامعه در تمام دنیا واکسن بزنند و واکسن بوستر هم بزنند، ۱۰۰ درصد افرادی که سن بالا دارند و بیماری‌های زمینه‌ای دارند باید واکسن زده باشند. الان برای ما فرصت است که تعداد موارد کشته‌ها از کووید کاهش یافته است. طبق مطالعاتی که انجام‌شده نشان داده بیش از ۲۱ میلیون نفر از واکسیناسیون در سال ۲۰۲۰ حفظ شدند و درست است که تعداد موارد کشته‌ها و موارد اخیر کاهش یافته است اما در ۸ ماهه اول سال ۲۰۲۲ را که در نظر بگیریم بسیاری از کووید مرده‌اند. باید از این فرصت استفاده کنیم و برای همین سازمان بهداشت جهانی، ۷ سیاست را اعلام کرده که باید اعمال کنیم که یکی واکسیناسیون است و باید انجام شود. همچنین درباره انجام تست‌ها و تعداد مناسب آن هم توصیه داشته است. همچنین از دامن زدن به اخبار نامربوط، غلط و شایعات شبه‌علم پرهیز کنیم و از منتشرشدن آن دوری کنیم که مردم را از مزیت‌های واکسیناسیون دور نکند و آنها را گمراه نکند. باید معیارهای کنترل عفونت‌ها را در بیمارستان و جامعه از مردم بخواهیم. حتماً ماسک بزنند و فاصله اجتماعی را هم رعایت کنند.»

باید صبر کرد، اما این سویه می‌تواند فراگیر شود

ناجی در ارتباط با آینده فراگیری این ویروس در دنیا افزود: «اینکه الان چقدر درباره این زرسویه جدید و واریانت جدید می‌دانیم باید بگویم که گستره جهانی بیشتری نسبت به باقی زرسویه‌ها دارد هر چند شیوع آن فعلاً قابل بحث نیست که زیاد باشد چون باز بیش از ۸۰ و خرده‌ای درصد از مواردی که ما شناسایی می‌کنیم مربوط به BA.۴ است اما خب در چند هفته اخیر جمعیت این سویه کمتر شده و مبتلایان به زرسویه جدید بیشتر شده است. مثلاً در آمریکا نزدیک به ده درصد موارد جدیدی که ژن‌ها را توانایی می‌کنند مربوط به زیر سویه جدید است یا در انگلستان نزدیک به ۴ درصد است و در حال افزایش است. اینکه گستره جغرافیایی بالا دارد نشان این است که ویروس موفق شده به کشورهای مختلف منتقل شود اما اینکه چقدر بیماری‌زایی آن بیشتر است هنوز اطلاع دقیقی نداریم، انتظار زیادی هم نداریم که بیماری‌زایی آن نسبت به امیکرون‌های دیگر بیشتر باشد، شاید در آن حد باشد ولی به نظر می‌رسد انتقالش بیشتر است و به همین خاطر احتمالاً بیماری‌زایی بیشتری هم دارد. این چیزی است که فعلاً از آن می‌دانیم اما اینکه چه انتظاری در آینده از آن داریم و اینکه چه اتفاقی بیفتد ممکن است مثل واریانت‌های دیگر که آمدند و محو شدند و صحتی از آن نمی‌کنیم باشد، آینده به ما اثبات می‌کند اما با خصوصیتی که دارد بیشتر می‌ترسیم که واریانتهای باشد که مبتلایان به آن افزایش یابد و موج جدیدی را ایجاد کند. برای همین باید صبر کنیم و اطلاعات بیشتری به دست بیاوریم. در کل پتانسیل آن را دارد که باعث موج جدیدی شود چون علی‌الظاهر قوت بیشتری دارد و نسبت به خصوصیات و روندی که از آن می‌بینیم و تعداد موارد در کشورهای که روی آن کار می‌کنند شناسایی می‌کنند دیده می‌شود، این دور از ذهن و اتفاق نیست.»

ساده‌انگاری کلید ورود به بحران جدید

ناجی در پایان با انتقاد به ساده‌انگاری برخی مسئولان و متخصصان در مواجهه با همه‌گیری سویه‌های جدید خاطرنشان کرد: «باید اقلام دارویی جدید استفاده شود، اقلامی که درمان‌های خوب و بسیاری دارند و از درصد زیادی از مرگ‌ومیر جلوگیری می‌کنند. این داروها در افراد خاصی که میزان مرگ‌ومیر آنها زیاد است بسیار مفید خواهد بود. در کل درمان زودرس در افراد می‌تواند به قطع زنجیره چرخش ویروس کمک کند. از مردم بخواهیم و قبول کنند که باید کمک کنند، این ماراتن باید ادامه یابد تا به مقصود خود برسیم و اینها چیزهایی است که سازمان بهداشت جهانی از تمام دولت‌ها خواسته تا این روند را ادامه دهند. باید بتوانیم از این فرصتی که برای ما ایجاد شده استفاده کنیم والا اگر اجازه چرخش ویروس را بدسیم به نتیجه نمی‌رسیم. خیلی عجیب است که بایدن رئیس‌جمهور آمریکا گفت کرونا در آمریکا تمام شد. این اشتباه است. این رفتار بسیار اشتباه است. سابقه این را در کشور خود داشتیم که از روز سفر مرگ کرونا خوشحال شدند. این پیغام اشتباه به مردم داده شد که کرونا تمام شد و از آن زمان ماسک زده‌اند و واکسیناسیون متوقف شد. ما الان در واکسن در بوستر مشکل داریم، در واکسن محصلین مشکل داریم، البته زدن واکسن و استقبال نکردن مردم دلایل دیگری هم دارد. باید مردم را تشویق کرد که این امر انجام شود، پس انتقال مفاهیم و صحبت‌ها به مردم باید درست انجام شود. باید از این فرصت درست استفاده کنیم و اگر این کار را نکنیم احتمال چرخش ویروس وجود دارد. کرونا ویروس‌ها ایسن خصوصیت را پیدا کردند که بتوانند خود را تغییر دهند و عفونت‌های مجدد را در پستانداران ایجاد کنند. اگر جدی گرفته نشود و باعث امتداد چرخش ویروس شویم حتماً در این دو سال این روند ادامه می‌یابد. دوباره واریانتهای جدید و موج‌های جدید می‌آیند و ممکن است در لابه‌لای این موارد واریانتهایی را به وجود آورد که وضع ما را خراب کند، یعنی بیماری‌زایی شددیدی ایجاد شود که مثل امیکرون نباشد. در این صورت وضع ما بد می‌شود و باید به سیاست‌های کنترلی، واکسیناسیون، درمان‌های جدید و استفاده از آن، ندادن اطلاعات اشتباه به مردم ادامه دهیم تا به‌زودی کرونا را کنترل کنیم.»

آخرین وضعیت داروهای کرونا در ایران

این متخصص عفونی در ادامه درباره وضعیت فعلی داروهای درمان کرونا در ایران توضیح داد: «به‌جز یکی دو داروی خوراکی ضد ویروس که ثابت‌شده اگر مصرف‌شان زود و در هفته اول بیماری شروع شود می‌تواند از گسترش بیماری و بستری شدن بیمار جلوگیری کند، یک داروی دیگر که در ایران از ابتدا داشتیم و بسیار گران است، داروینی است که برای درمان کرونا بسیار موثر بوده و در دنیا در دسترس نیست. خیلی از داروها نقش کمی دارند مثلاً تنفس را خوب و درگیری ریه را کم می‌کنند. به‌خاطر این روی معجزه دارو هم نباید حساب کرد. الان همه‌چیز در ایران داریم به‌جز داروی ضد ویروس خوراکی که اخیراً در سازمان غذا و داروی ایران مصوب‌شد که باید ولی هنوز در دسترس نیست، البته آمده است ولی هنوز روی قیمت به‌توافقی نرسیده‌اند که قیمت نباید از ۳۰۰ هزار تومان بالاتر برود، داروی پکسلوئید فایزر است که فرمولاسیون آن را به کشورهای دیگر داده‌اند که یکی از آن کشورها ما هستیم.»

واکسن‌های به‌روز شده؛ اقدام جدید کشورها در مقابله با کرونا

مردانی در پاسخ به این سوال که چه اقدام دیگری برای مقابله با گسترش چندباره کرونا لازم است، به «فرهیختگان» گفت: «الان تمام کشورهایی که هنوز درگیر هستند اقداماتی را انجام می‌دهند. کشورهایی هم هستند که درگیری ندارند یعنی قضیه را تمام‌شده می‌دانند ولی کشورهایی که درگیری دارند کار جالبی کردند؛ واکسن معمولی که الان در ایران استفاده می‌کنیم و برای سویه ووهان است را ارتقا دادند و واکسنی که واریانته‌ها بدان اضافه‌شده را استفاده می‌کنند. در آمریکا این واکسن را استفاده می‌کنند که در چهارم است و علاوه‌بر پادتن ویروس ووهان، واریانتهای مختلف جدید را دارد. متأسفانه در ایران چنین واکسنی دراختیار ما نیست. دولت تا الان در این خصوص اقدام نکرده چون احساس می‌کند شاید لازم نباشد و کرونا درحال تمام‌شدن است. شبکه بهداشت جهانی این را اعلام کرده است ولی باید بیان کرد که کرونا در مسیر تمام‌شدن است. ماراتنی است که دقایق ۹۰-۸۰ را می‌گذرانیم ولی اگر دست‌روی دست بگذاریم و هیچ کاری نکنیم و ماسک‌ها را در بیاوریم موارد ابتلا افزایش می‌یابد. بخش عفونی تخت‌های کرونا همه خالی بود و در هفته اخیر دوباره پر شده است. جمعیت میلیونی اربعین در این زمینه تأثیرگذار بود و اگر واقعه جدیدی رخ ندهد امیدواریم بیماری کمتر شود و مثل بیماری بومی کشورهای مختلف مثل آنفلوآنزا شود. یک واکسنی هم ساخته می‌شود که جلوگیری می‌کند.»

در روستاهای ما از ایالت‌های آمریکا بیشتر واکسن زده‌اند

مسعود مردانی، متخصص بیماری‌های عفونی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» سویه‌های امیکرون را به دو بخش تقسیم کرد، سویه‌های هشدار و سویه‌هایی که تهدید محسوب می‌شوند. وی سویه جدید یعنی BA.۴ را از نوع اول می‌داند و می‌گوید: «سویه BA.۴ که الان هست سویه‌ای است که باید روی آن برنامه‌ریزی و کار شود. مثلاً سویه‌ای که در هندوستان است، هنوز بدان برجسب تهدید زده‌اند و لازم نیست برنامه‌ریزی برای آن شود. الان گونه‌ای که از هندوستان است به‌عنوان یک هشدار صرف است یعنی برنامه‌ریزی برای آن نیاز نیست چون ممکن است چند روز دیگر کنار برود. این هم از سویه‌هایی است که به مرحله تهدید نرسیده است. با توجه به اینکه این سویه در حال گسترش است امکان اینکه به کشورهای دیگر سرایت کند وجود دارد اما آمریکا ما با فرق می‌کند. الان وضع ما از نظر کرونا از آمریکا خیلی بهتر است چون مرگ‌ومیر ما خیلی کم‌شده و موارد ابتلا کاهش یافته و تخت‌های بیمارستانی ما آزاد است اما در آمریکا هنوز مرگ‌ومیر بالا دارند و تخت‌ها پر است. علت به ساختار ویروس برمی گردد، همچنین وضعیت واکسیناسیون مردم یک عامل است. مثلاً ایذه روستایی در استان خوزستان است، در مقایسه با ایالت لوئیزیانای آمریکا، می‌دانید کدام بیشتر واکسن زده است؟ این روستای ما بیشتر واکسن زده است. در برخی از ایالت‌های آمریکا الان واکسیناسیون زیر ۵۰ درصد است. این نشان می‌دهد درست است آزادی وجود دارد ولی باید واکسیناسیون انجام شود. پوشش واکسیناسیون ما از خیلی از ایالت‌های آمریکا بهتر است. ممکن است این اوضاع خوب ما به این دلیل باشد که آنها در پیک‌های مختلف از ما جلوتر هستند و همین‌طور به‌دلیل دیگر. مثلاً اینکه جمعیت آنها ۴۰۵ برابر ماست، گسترده‌گی کشور آنها بیشتر از ماست، آنجا زمین آزاد است. الان در آنجا دقیقه‌ای یک آفریقایی وارد آمریکا می‌شود. از کشورهای آمریکای جنوبی افراد می‌آیند و این تبادل ویروس و بیماری‌هاست که اتفاق می‌افتد.»